

IO5: Yeterliliğe Dayalı Değerlendirme Kılavuzu

Hikayeyi Değiştir Projesi (Change the Story Project) kapsamında hazırlanan bu kılavuz, yeterliliğe dayalı değerlendirme raporu ve önerilerini içerir. Bu kılavuz, bir değerlendirme aracı olarak rubriğin geliştirilmesi, test edilmesi, değerlendirilmesi aşamalarından ve daha sonraki kullanımlar için hazırlanan önerilerden oluşur. Hikayeyi Değiştir Projesi kapsamındaki yeterliliklerinin değerlendirilme sürecinin nasıl uygulandığını gösteren örnekler içerir. Kılavuz, bağlamı özetleyen ve toplanan verileri açıklayan genel bakışla başlar, ardından temel bulgular açıklanır. Temel bulgular, projede yer alan tüm ortaklara gönderilen sorular çerçevesinde düzenlenmiştir.

İçindekiler

IO5: YETERLİLİĞE DAYALI DEĞERLENDİRME KILAVUZU

1. Genel Bakış & Katılımcı Ülkelerden (5 Ülke) Gelen Veriler	2
2. Hikayeyi Değiştir Projesi Değerlendirme Sürecinin Değerlendirilmesi	2
3. Ek: Pilot Uygulamada Kullanılan Değerlendirme Araçları Örnekleri	16

1. Genel Bakış & Katılımcı Ülkelerden (5 Ülke) Veriler

Öğrenci yaşları/sınıfları: İlkokul (9-11 yaş), ortaokul ve lise (alt kademe: 12-14 yaş + üst kademe: 15-17 yaş)

Ülkeler bağlamında proje değerlendirmesi: Projeye katılan 15 okuldan 12 tanesi pilot çalışmayı tamamladı. Bu okullardan 10 tanesi ise Graz Üniversitesi tarafından tasarlanan değerlendirme aracını veya bu değerlendirme aracının uyarlanmış versiyonunu kullandı.

Okullarda/bölgelerde/ülkelerde değerlendirme kültürü: Öğretmenler neyi değerlendireceklerine (ör. derse katılım, testler, ödevler) ve ulusal müfredata uygun olarak hangi araç ile değerlendireceklerine kendileri karar verdiler.

Projede ele alınan dersler ve konular (bazıları disiplinlerarası):

- Fen dersleri (biyoloji, seçmeli ders “sürdürülebilirlik”, coğrafya, genel bilim, matematik)
- Sosyal bilimler konuları (tarih, din eğitimi, yurttaşlık eğitimi)
- Ana dil eğitimi (Almanca, İngilizce, İtalyanca)
- Teknoloji eğitimi ve bilgisayar bilimleri

2. Hikayeyi Değiştir Projesi Değerlendirme Sürecinin Değerlendirilmesi

2.1. *Öğrencilerin Hikayeyi Değiştir yeterliliklerini öğrenmeleri değerlendirildi mi?*

Öğrencilerin öğrenim süreci beş farklı ülkedeki bütün pilot okullar tarafından değerlendirildi. Ulusal müfredatların farklı olmasının yanı sıra öğretilen konuların da farklı olması sebebiyle okullar farklı değerlendirme araçları ve metotları uyguladılar. Bütün pilot okul öğretmenlerine Graz Üniversitesi tarafından geliştirilen IO5 öz değerlendirme rubriği tanıtıldı. Her partner okul, bu değerlendirme aracının çevirisi veya uyarlanmış bir versiyonunu (ör. Macar öğrenciler için sadeleştirilmiş bir dil kullanılarak hazırlanmış bir versiyon) hazırladı, katılımcı öğretmenleri geribildirimde bulunmaya davet etti. Öğretmenlerden gelen geribildirimlere dayanarak, rubrik daha da geliştirildi ve pilot uygulama sürecinin sonuna kadar 20’den fazla öğretmen bu rubriği sınıflarında uyguladı.

Öğrencilerin öğrenim deneyimleri ile ilgili daha ayrıntılı bilgi edinmek için tüm partnerler, katılımcı öğretmenler ile yakın bir işbirliği içinde çalıştı ve öğrencilerin öğrenimi ile ilgili sınıf içi gözlemlerini paylaştı. Mümkün olan yerlerde (Türkiye, İtalya, İngiltere), partnerler değerlendirme rubriğinin yanı sıra öğrenci öğrenimi ile ilgili de sorular içeren öğrenci değerlendirme oturumları düzenlendi.

2.2. *Öğrencilerin öğrenim deneyimleri nasıl ve ne amaçla değerlendirildi? (içsel, dışsal, öğretmen yararı, öğrenci yararı, vb.)*

Bütün pilot okullarda değerlendirmenin amacına öğretmenler kendileri karar verdi. Proje farklı ülkelerde, farklı sınıf seviyelerinde ve farklı konularda uygulandığı için öğrenci öğrenimi değerlendirmesinin çok farklı yolları tartışıldı ve kullanıldı. Bazı öğretmenler sınıf içi gözlemlere dayanarak değerlendirme yaparken, diğerleri anketleri, öz değerlendirme beyanlarını veya yeterlilik rubriğini tercih ettiler. Bazı pilot okullar bu proje öncesinde değerlendirme aracı olarak rubrik kullanılmasına aşına değillerdi.

Graz Üniversitesi tarafından geliştirilen IO5 değerlendirme aracı, öğrencilerin Hikayeyi Değiştir Projesi'nde yer alan öğrenme hedeflerine yönelik öğrenme yolculuklarını kendi kendilerine değerlendirme imkanı sunan yeterliliğe dayalı bir değerlendirme rubriği örneğidir. Bu geliştirici değerlendirme aracı ve uyarlamaları, hem öğrencilere kendi kendilerine düşünme ortamı sağlama (içsel/öğrenci yararı) hem de öğretmenlerin ve Hikayeyi Değiştir ekibinin öğrenciler açısından öğrenme süreci hakkında geri bildirim alması (dışsal fayda) amacıyla hazırlandı. Öğretmenlerin tüm dökümanlara erişiminin olması sayesinde, öğretmenler tamamlanan rubrikler üzerinde öğrenciler ile beraber tartışabildi ve dökümanları inceleyerek öğrencilerin ihtiyaçlarını tanımlayabildi.

Bazı okullar diğer araştırmacılar tarafından geliştirilen rubrik gibi başka rubrikleri de uyguladı. Farklı değerlendirme metodu olarak kullanılan diğer yöntemler ise öğrencilerle görüşme, Padlet veya kağıt kullanarak toplanan öğrenci yorumları, her ders sonrasında öğrencilerin işaretlediği kısa yeterlilik kriteri ifadeleri oldu. Bazı okullarda bu yeterlilik ifadeleri, öğretmenlerin öğrencilerin öğrenmelerini doğrulamaları için ek bir sütun eklenerek IO5 belgesinden uyarlandı. Ayrıca bir okul, öğrenme hedeflerini öğrenciler için görünür hale getirmek için anahtar kelimelerin de yer aldığı bir bilgi özeti oluşturdu. Başka bir okul projenin her ana bölümü için anahtar beceriler listesi oluşturdu ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini ölçmek için 'bronz', 'gümüş' ve 'altın' olmak üzere üç bantlı kategori oluşturarak hepsine yeterlilik ifadeleri ekledi.

2.3. *Hangi değerlendirme araçları kullanıldı?*

Pilot uygulama sürecinde aşağıdaki değerlendirme yöntemleri ve araçları kullanıldı:

- Öğrencilerin derse katılımının öğretmen tarafından gözlemlenmesi (örneğin, grup çalışması sürecinin değerlendirilmesi)
- Final proje çıktılarının değerlendirilmesi (örneğin, öğrenci hikayelerinin sunumları)
- Öğrenci öz değerlendirme rubriği (Graz Üniversitesi tarafından hazırlandı.)
- Özcan ve diğerleri (2016) tarafından hazırlanan dijital hikayeleri değerlendirme rubriği
- Öğrencilerle öğrenme deneyimleri hakkında yapılan görüşmeler
- Öğretmenlerle kişisel gözlemleri ve bu projenin öğrencilerin proje deneyimi üzerindeki etkisine ilişkin düşünceleri hakkında yapılan görüşmeler
- Padlet'te öğrencilerin öğrenme deneyimlerine ilişkin kısa yazılı ifadelerin toplanması
- Anketler
- Öğrenme çıktılarının bireysel veya grup analizi
- Sınıf içi etkinlikler, örneğin, öğrencilerin 3 kategoriden "çok şey öğrendim/bir şey öğrendim/çok şey öğrenmedim" birine yerleştirdiği ifade kartları (öğrenme hedefleri listesi)

2.4. *Eğer Hikayeyi Değiştir rubriği kullanıldıysa:*

2.4.1. *Nasıl kullanıldı ve herhangi bir şekilde uyarlama yapıldı mı?*

Hikayeyi Değiştir rubriği tercüme edilip, öğretmenlere tanıtıldı ve tüm ortak ülkelerde pilot uygulama sırasında denendi. Bazı okullar Graz Üniversitesi tarafından sağlanan versiyonun aynısını kullanırken, diğerleri kendi eğitim bağlamlarına daha uygun olacak şekilde uyarlamalar yaptı ve/veya yukarıda yer alan diğer değerlendirme yöntemlerini uyguladılar. Bu uyarlamalar arasında küçük yaştaki öğrenciler için dilin basitleştirilmesi, öğrenme hedeflerinin 'bilgi özetleri' olarak ayrıntılandırılması, rubrikteki yeterlilik ifadelerinden yararlanarak daha sade yeni bantlı öğrenme çıktıları ifadelerinin oluşturulması yer almaktadır (örneğin, 'Geleceği değiştirmek için harekete geçmemiz gerektiğini anlıyorum').

Öğretmenler, öz değerlendirme rubriğini öğrencilere uygularken ya basılı versiyonları ya da öğrencilerin bireysel olarak yanıtlayabilecekleri çevrimiçi versiyonları kullandılar. Bazı öğretmenler, rubriği duvara yansıtılar; bu durumda, öğrencilere sorular boyunca rehberlik ettiler ve her bir ifadeye verdikleri yanıtları not aldılar. Bazı okullarda, öğrenciler hikayeleri üzerinde birlikte çalıştıkları gruplar içerisindeki öğrenme deneyimleri açısından da değerlendirildiler (grup yansımaları).

2.4.2. Rubrik güvenilir bir değerlendirme aracı oldu mu?

Rubrikler öz-değerlendirme aracı olarak öncelikli olarak dolduran kişi açısından güvenilirdir. Doldurulduktan sonra öğretmenlerin birçoğu öğrencilerin cevaplarını, kendi gözlemlerine göre özel olarak bire-bir kontrol etmedi, çünkü bu birçok partner ülkede olağan bir uygulama değil. İngiltere'deki okullardan birinde öğretmen öğrencilere bazen kendi öz değerlendirmelerini vererek kendilerinin puanlamasını istedi. Bu uygulamada öğretmen değerlendirmeleri ve öğrencilerin kendi değerlendirmeleri birbiriyle örtüşüyor ancak bunun birçok farklı sebebi olabilir, bu nedenle bu ölçüt mutlak doğruluk anlamına gelmeyebilir.

İngiltere'deki bir başka pilot okulda bir öğretmen, öğrencilerin kendi öz değerlendirmelerini öğrenme geribildirimini almak için temel araç olarak kullandı. Bu, özellikle bu değerlendirmeleri biçimlendirici bir öğrenme sürecinin parçası olarak görmek açısından yararlıdır, ancak öğretmenin geribildirim öğrencilerin kendilerini nasıl değerlendirdikleri konusunda onlarla fikir ayrılığına düşmek için kullanmadığı ve öğrencilerin öz değerlendirmelerini genellikle bir ödül karşılığında almadığı süreç doğruyu yansıtır.

Yukardaki sebeplerle, sonuçlar güvenilir olmayabilir; ancak, rubrik etkinliği öğrenciler arasında öz-yansıtma pratiğini teşvik etti. Süreç değerlendirme, öğretmenlerin mesleki öğrenimini de destekledi, çünkü öğretmenler, öğrenci geri bildirimlerinden, gelecekte Hikayeyi Değiştir faaliyetlerinin ne şekilde uygulanabileceğini ve uygulanacağını etkileyebilecek ilginç gözlemler rapor ettiler.

2.4.3. Rubrik sonuçları geçerli mi?

Geçerlik, bulguların/kanıtların ölçümlerin doğru ve uygun olduğunu destekleme derecesini ifade eder (American Educational Research Association, American Psychological Association & National Council on Measurement in Education, 1999). Belirli bir değerlendirme amacı için öğrenci yanıtlarından yapılan çıkarımların uygunluğunu destekleyen kanıt toplama süreci daha sonra geçerlilik olarak adlandırılır ve değerlendirmenin amacına bağlıdır. Bu akış, Hikayeyi Değiştir Projesi'nde şöyle gerçekleşti: öğretmenler öncelikle rubrikleri ve amaçlarını öğrencilere tanıttı, daha sonra bu öz değerlendirme aracının nasıl kullanılacağını detaylandırdı. Bu süreç, elde edilen sonuçların geçerlik kazanmasını sağladı.

Rubrikler farklı bağlamlara uyarlandı ve bu bölümde farklı değerlendirme sonuçları yer almaktadır. Avusturya, Türkiye, İngiltere, İtalya ve Macaristan'dan elde edilen sonuçlar için sırasıyla tablo 1-5'e bakınız.

İngiltere'de, proje çalışanları öncülüğünde uygulanan 'Neler öğrendik?' öz-değerlendirme aracı (aşağıdaki tablo 3), İngiltere'deki üç pilot okuldaki öğrencilerin verdiği cevaplar, iklim değişikliği, çevre için harekete geçmenin önemi, iklim krizine karşı kişisel ve kolektif eylemler hakkında tutarlı bir şekilde 'çok şey öğrendiklerini' göstermektedir.

Avusturya'da en yüksek genel ortalama değerine (2,26) sahip madde "değişim yaratan kişileri anlama" (2) oldu. Öğrencilerin çoğunluğu "geçmişte insanların değişim yaratmayı nasıl başardıklarını öğrendiklerini" düşünüyorlar. Ayrıca "değişim yaratmak söz konusu olduğunda her bir bireyin önemi

de anladıklarını" düşünüyorlar. Dahası, birçok öğrenci bu maddeyi en yüksek puan olan 3 puanla değerlendirmiştir, bu da "bireysel uygulamalarında değişimin nasıl mümkün olduğunu göstermek için eleştirel bir biçimde düşünmeyi öğrendiklerini" göstermektedir. Ayrıca, kendileri de bir değişim yaratıcısı olma becerisine sahip olduklarının farkındadırlar. "Eylem için örneklerin paylaşılması" (6) maddesi ikinci en yüksek ortalama değere (2,24) sahiptir ve her üç okul seviyesindeki öğrencilerin kendilerini en iyi değerlendirdikleri ve öğrenmede muazzam bir artış hissettikleri boyuttur. Böylece alt ve üst kademelerdeki öğrenciler, diğer insanlara iklim krizi konusunda ne yapmaları gerektiğini ve ne yapabileceklerini söyleyebileceklerini hissetmektedirler. Aynı şekilde, "dijital bir hikaye oluşturma" (4) alanında da genel öğrenci değerlendirmesi oldukça yüksektir (ortalama değer = 2,14). Dolayısıyla, çeşitli dijital araçları kullanma ve uygulama alanında, öğrenciler bilgi ve becerilerini geliştirmiş ve iklim krizinin gezegendeki çeşitli organizmalar üzerindeki etkisini dikkate alan bir iklim hikayesi oluşturabilmişlerdir.

Türkiye'de üç okuldaki tüm öğrenciler kendilerini yüksek puanlarla değerlendirdiler. Kendilerini 2'nin altında değerlendiren çok az öğrenci oldu. Öğrenciler bu dijital hikayelerin iklim krizine karşı neler yapılabileceğini gösterdiğini ve başkalarına anlatmalarına sağladığını belirtti (1). Türkiye'den gelen dijital hikayelerde, öğrenciler hikayelerinde iklim krizini çeşitli yönlerden (örneğin biyoçeşitlilik, tarım, hava durumu, kuraklık, ormansızlaşma) ele aldı ve hikayeleri iklim krizine karşı çözüm ve umut içeriyor. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde, öğretmenler iklim değişikliğini duyduklarını ve okuduklarını, ancak bu konuda ne yapacakları konusunda genellikle bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdi. Hikayeyi Değiştir projesi sayesinde öğrencilerin çözümlere yönelik farkındalığı arttı. Her üç öğretmen de hikayelerin yaratıcılığı karşısında şaşırıldığını belirtti. Öğretmenler ayrıca öğrencilerin oluşturduğu dijital hikayeleri bir öğrenme materyali olarak kullanılabileceğini ve bunları fen derslerinde kullanmayı düşündüklerini belirttiler. Ayrıca, hikayeleri eğitim materyali olarak diğer meslektaşlarıyla paylaştılar. Öğrencilerle yapılan görüşmeler de öğretmenlerinin bu gözlemlerini desteklediğini gösterdi. Neredeyse tüm öğrenciler, bu projede iklim değişikliği konusundaki bilgi ve farkındalıklarının arttığını, hikayelerinden ve iklim krizine karşı harekete geçme motivasyonlarından dolayı mutlu olduklarını belirttiler. Türkiye'de en yüksek ortalama değere sahip madde (2,91) 2. madde olmuştur: "Bu dijital hikaye, hikayeyi diğer öğrenciler için daha güçlü hale getirmek için farklı dijital araçların kullanıldığı, iklim krizi hakkında hazırlanmış gerçekten iyi bir çalışma".

Türkiye'deki öğrenciler 3. maddeye de yüksek puan vermiştir: "Tarihsel ve bilimsel gerçeklerle uyumlu, ilgi çekici bir dijital hikaye oluşturmak için iklim krizi konu alanı seçildi. Hikaye çok didaktik ya da kuru olmayan basit ve somut bir dile sahip ve iklim krizi konusunun geçmişini, bugününü ve geleceğini araştırmayı içeriyor." Öğrencilerin harekete geçme sorumluluğuna ilişkin madde de öğrencilerden yüksek puan aldı. (2,79). Bu da, öğrencilerin sorumluluk almaya ve diğer öğrencilerin harekete geçmeleri için onlara ilham vermeye istekli oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Bu yüksek puanların aksine, Avusturya'dan gelen sonuçlar, her üç okul seviyesindeki öğrencilerin "toplumla etkileşim" (8) alanında öğrenme süreçlerini ortalamanın altında değerlendirdiklerini gösteriyor. (ortalama değer=1,59). Bu madde Türkiye'de de diğerlerine göre daha düşük puanlandı (ortalama değer=2,67). Öğrenciler birbirleriyle bilgi alışverişinde bulunmuş olsalar da, ebeveynler, büyükanne ve büyükbabalar veya arkadaşlar gibi okul dışındaki kişiler veya öğretmenler gibi okul içindeki diğer kişiler ile geliştirdikleri hikayeler hakkında nadiren konuştuklarını belirttiler. Bunun nedeni, iklim krizi konusunun genellikle çok hararetli bir şekilde tartışılan ve aynı zamanda çok fazla kişisel görüş içeren bir konu olması olabilir. Bu tür konularda, özellikle okul bağlamında, belirli bir güven temeli olmalı ki öğrenciler yargılanma korkusu olmadan öğretmenlerle konuşabilsinler. Elbette bu durum okul dışındaki kişilerle yapılan görüşmeler için de geçerlidir. Buna ek olarak, proje sırasında Avusturya'da COVID-19 salgını tüm hızıyla devam ediyordu; bu sebeple de okul dışı etkileşimler ve tartışmalar genellikle mümkün olmadı.

Başlık	Ortalama Değer
1 İklim krizini sorgulama	1,86
2 Değişim yaratanları anlama	2,26
3 Başkaları ile beraber çalışma	1,75
4 Dijital hikaye oluşturma	2,14
5 Konu ile ilgili bir hikaye seçme	1,84
6 Aksiyona geçilebilecek örnekler paylaşma	2,24
7 Değişim yaratmak ile ilgili kişisel fikirler paylaşma	1,81
8 Toplumla etkileşim	1,59
9 Sorumluluk alma	1,77

Tablo 1: Avusturya öz değerlendirme ortalama sonuçları (1-9)

Başlık	Ortalama değer
1. İklim krizine karşı biz neler yapabiliriz?	2,88
2. Dijital hikaye oluşturma	2,91
3. Hikaye için konu seçme	2,82
4. Değişim yaratmak ile ilgili fikirler paylaşma	2,55
5. Toplumla etkileşim	2,67
6. Sorumluluk alma	2,79

Tablo 2: Hikayeyi Değiştir rubriği Türkiye sonuçları

İngiltere’de değerlendirme için farklı bir yaklaşım kullanıldı. Değerlendirme ziyareti öncesinde öğrenciler tarafından rubrik/değerlendirme kriterleri belirlendi, bunun için öğrenciler projeden ne öğrendiklerine dair ifadeler paylaştılar. Ziyaret sırasında öğrenciler bu ifadeleri farklı kategorilere ayırdılar. (bkz. Tablo 3 - Pilot Okul 3 verileri).

	Green I have learned a lot about this	Amber I have learned something about this	Red I have not learned very much about this
The work that charities do for the environment	3	1	
The possible solutions to climate change	3		2
How websites can tell us things	2	1	3
To listen to and understand what is being said	2		1
How to make a really good PowerPoint presentation	5	1	1
How to make great animations	3	1	1
The causes of climate change	7		2
Why climate change matters	7	1	
The effects of climate change	4	2	1
How to make a good poster	2	1	
Things that we can do about climate change	7	1	
Things that I can do about climate change	4	1	

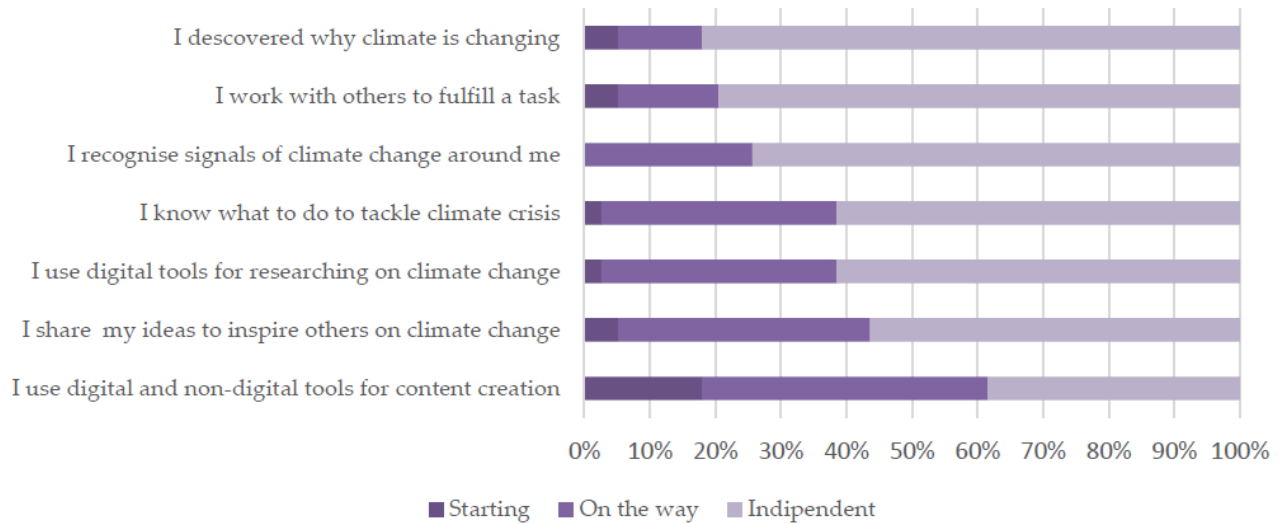
Tablo 3: İngiltere'den projeye katılan öğrencilerin öz değerlendirme sonuçları

İtalya'da Hikayeyi Değiştir projesinin öğrencilerin iklim ve iklim değişikliği hakkında bilgi edinme, kolektif bir görevi tamamlamak için başkalarıyla birlikte çalışma ve çevrelerindeki iklim değişikliği belirtilerini fark etme konularında daha donanımlı olmalarına yardımcı olduğu bildirildi. (bkz. tablo 4). Ayrıca, öğrencilerin çoğu iklim kriziyle mücadele etmek için neler yapabileceklerini öğrendiklerini ve iklim değişikliği hakkında güvenilir bilgi bulmak için dijital araçları kullanabildiklerini bildirdi. Neredeyse tüm öğrenciler, iklim değişikliğiyle ilgili hikayeleriyle başkalarına ilham vermek için fikirlerini paylaşma konusunda "gelişmekte" (%40) veya "hazır" (%55) olduklarını düşündüğünü ve %80'den fazlası dijital ve dijital olmayan içerik oluşturma konusunda ilerleme kaydettiklerini belirtti.

Results from the assessment.

The following are the results of the data that teachers provided. The data have been elaborated by the Italian team.

In the following chart it is possible to examine results from the pupils self-assessment.

Tablo 4: İtalya'dan projeye katılan öğrencilerin öz-değerlendirme sonuçları

Macaristan'da öğrencilerin çoğu, iklim krizi konusunda neler yapılabileceğini öğrenme ve dijital bir hikaye oluşturma konusunda iyi veya çok iyi ilerleme kaydettiklerini belirttiler. (bkz. tablo 5). Öğrencilerin çoğu, iklim kriziyle ilgili uygun bir konu seçme ve değişim için fikir paylaşma konusunda iyi ilerleme kaydettiklerini belirttiler. Birçok öğrenci sorumluluk alma konusunda acemi olduklarını düşünmekte; ancak öğrencilerin çoğu topluluklarıyla aktif bir şekilde etkileşim kurma konusunda ilerleme kaydettiklerine inanmaktadır.

Self-assessment tool – Árpád Fejedelem Általános Iskola (all together 75 students took part in the CTS project)

	Kezdő Beginner	Jó előrehaladás Good progress	Igazán jó munka! Done really well
Mit tehetünk a klímaválság ellen? What we can do against the climate crisis?	11	35	29
A digitális történet megalkotása. Creating a digital story	10	34	31
A téma, amelyet a történetemhez választottam. The topic chosen for the story	10	44	21
Változást elérő ötleteim megosztása. Sharing of ideas for making changes	16	38	21
Hogyan foglalkoztam a közösséggel? How to engage with the community	19	33	23
Vállalom a felelősséget! I take responsibility	35	21	19

Tablo 5: Macaristan'daki pilot okullardan projeye katılan öğrencilerin öz-değerlendirme sonuçları

Macaristan'daki pilot okullardan birisinde toplam 100 öğrenci küçük gruplar halinde çalıştı. Bu okuldaki öğretmenler, her öğrenciyi tek tek değerlendirmek yerine grupların çalışmalarını değerlendirmeyi tercih etti ve toplamda 23 grup oluşturuldu. Grupların çoğu, iklim krizine karşı neler yapabileceklerini bulma konusunda önemli ilerleme kaydettiklerine inanmaktadır. Buna ek olarak, çoğu öğrenci grubu dijital bir hikaye oluşturma ve iklim kriziyle başa çıkma konusunda sorumluluk alma konusunda iyi bir ilerleme kaydettiklerini düşünmektedir.

2.4.4. Projeye katılan öğretmenler bu rubriği yeniden kullanacaklar mı?

Tüm proje ortakları, pilot öğretmenlerinden değerlendirme rubriği hakkında geribildirimde bulunmalarını istedi ve pilot uygulama sürecinde rubrikle çalışan öğretmenlerin çoğu Hikayeyi Değiştir rubriğini hem kullanışlı hem de kullanımı kolay olduğu için gelecekte de tekrar kullanacaklarını belirtti.

Öğretmenler özellikle rubrikteki üç seviyeyi (başlangıç seviyesinden uzman seviyesine kadar) beğendi ve bunun hem ortaokulun alt hem de üst seviyeleri için çok faydalı olduğunu düşündüklerini belirttiler. Macaristan'dan katılan öğretmenlerden biri ifadeleri kendi öğrencileri için çok zor buldu, dili basitleştirmeye karar verdi ve bunun gelecekte yapılmasını ya da öğrencilere soruları yanıtlarken bir öğretmen tarafından sözlü olarak rehberlik edilerek yardım edilmesini önerdi.

İngiltere'den katılan öğretmenler, projenin öğrenme amacını çerçevelemede ve öğrenciler için sonuç bildirimleri sağlamada rubriği faydalı buldu. İngiltere'deki bazı okullar rubriği tüm seviyelerdeki öğrencilerin kullanımı için, projenin her bir aşamasında (geçmiş, şimdiki ve gelecek ile ilişkilendirme) öğrenme amaçlarını görünür kılmak ve mikro düzeyde (bireysel faaliyet veya dersin değerlendirilmesi) öz değerlendirme aracı olarak kullanmak amacıyla uyarlamalar da yaptılar.

İtalya'da öğretmenlerden de Hikayeyi Değiştir rubriklerini kullanmaları istenmiştir. Öğretmenler, Hikayeyi Değiştir Projesi'nin odaklandığı bazı yeterliliklerin zaten başka araçlarla değerlendirildiği yanıtını verdiler. İtalyan öğretmenlere göre, bu değerlendirme araçları arasındaki farklar sınırlı göstergelerdi, ancak bu göstergelerin genel olarak oldukça evrensel olduğunu ve diğer projeler için de uygun olduğunu gördüler. Bu, olası bir "ekstra proje" için önemli bir unsur olarak görüldü ve rubriklerin çok spesifik ve detaylı olması halinde de hiç uygulanmama tehlikesi olabileceğini belirttiler.

2.4.5. Değerlendirme aracı nasıl geliştirilebilir?

Alt kademelerdeki öğretmenlerden biri, rubriğin öğrencilerin okunması gereken çok fazla metin içerdiğini düşündüğünü belirtti. Avusturyalı bir öğretmen de küçük yaştaki öğrencilerin rubriği kolayca anlayabildiklerini ancak çok fazla soru olduğunu düşündüklerini belirtti. İlkokullar için, tüm öğrencilerin ifadeleri anlayabilmesini sağlamak amacıyla rubrik sadeleştirilebilir.

Değerlendirme araçlarının İtalyan öğretmenler tarafından pilot uygulamasında (yazı yerine) çizimlerin kullanılması oldukça etkili oldu. Bazı öğretmenler ayrıca rubriği gelecekteki fen projeleri için uyarlayabileceklerini belirttiler.

Sonuç olarak bu araç, öğretmenler tarafından öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılayacak ve okullarındaki mevcut uygulamalara uyum sağlayacak şekilde uyarlandığında en iyi sonucu vermektedir.

2.5. Bütün öğrenme sürecini düşünürsek neleri değerlendirebildik?

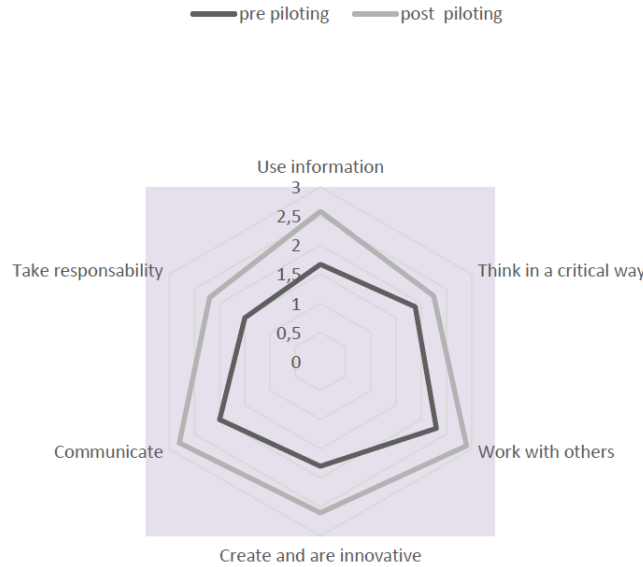
Müşterek yeterlilikler

Değerlendirme ile ilgili olarak, Avusturyalı öğretmenler, öğrencilerin grupları içinde nasıl işbirliği yaptıklarını gözlemlemeye odaklandılar. Öğretmenler, Hikaye Değiştir'in öğrencilerin bir ekip içinde çalışma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğu konusunda hemfikirdi; ancak bu durum, özellikle COVID-19 kısıtlamaları/kapanmaları ve öğrencilerin sık sık yokluğu sırasında zordu.

Öte yandan birçok Türkiyeli öğrenci, okullar kapalı olduğu ve pandemi sırasında çevrimiçi olarak devam ettikleri için yalnız çalışmayı tercih etti. Sadece birkaç öğrenci gruplar halinde çalıştı. Bu gruplar, karantina dönemlerinde, aileleri birbirlerini ziyaret eden akraba veya komşu olan öğrencilerdi. Gruplar halinde çalışan sınırlı sayıda öğrenci nedeniyle, AICU işbirliği yetkinlikleri değerlendirilememiştir.

Macaristan'da öğrenciler çoğunlukla küçük gruplar halinde çalıştı (2-4 öğrenci). Bazı öğrenciler kendi başlarına posterler veya Power Point slaytları hazırlarken aynı zamanda küçük gruplardan birinde de çalıştılar. Geribildirimlerinde, projeden keyif aldıklarını çünkü arkadaşlarıyla gruplar halinde çalışabildiklerini belirttiler.

İtalya'da öğretmenler, öğrencilerin ne kadar iyi iletişim kurduklarını ve başkalarıyla ne kadar iyi çalıştıklarını değerlendirdiler. Ön ve son değerlendirme sırasında şu 6 alanda ilerleme gözlemlenildi: bilginin kullanımı, eleştirel düşünme, başkalarıyla çalışma, yaratıcılık ve yenilikçi olma, iletişim, sorumluluk alma. Öğretmenlerin değerlendirmesine göre, pilot uygulamadan sonra 6 alanın tamamında iyileşme gözlemlendi.

Tablo 6: İtalya'dan katılan öğretmenlerin öğrenci yeterlilikleri değerlendirmeleri

Problem Çözme

Avusturya'daki pilot okullardan biri olan BG/BRG Kirchengasse'deki öğretmenler, aynı gruptaki tüm öğrencilerin Hikayeyi Değiştir değerlendirme araçlarından aynı notu aldıklarını ve bunun öğrencilerin gruba eşit katılımı sağlamak gibi zor durumlarla grup olarak nasıl başa çıkacaklarını öğrenmelerine yardımcı olduğunu belirtti. Bir öğretmen, grup dinamiklerini yönetmek konusunda öğrencilerin kendi çözümlerini bulması gerektiğini belirtti, örneğin gerekirse daha küçük gruplara ayrılmak gibi.

Benzer şekilde, İtalya'daki pilot okullardaki öğretmenler de eleştirel düşünme konusunda bazı öğrencilerin ilerleme kaydettiğini gözlemledi.

Macaristan'daki öğretmenler, COVID sebebiyle kısıtlamalar ve projede yer alan çok sayıda öğrenci nedeniyle hikaye oluşturma sürecini gözlemleninin zor olduğunu belirttiler. Bu nedenle öğrenciler hikayelerini oluştururken karşılaştıkları sorunlara kendileri çözüm bulmak zorunda kaldılar. Bu süreçte öğrencilere öğretmenlerinin yanı sıra ebeveynleri, kardeşleri ya da komşuları da yardımcı oldu.

Proje çalışması/bağımsız çalışma

Avusturya'daki pilot okullardan birisi olan BG/BRG Kirchengasse'deki öğretmenlere göre öğrenciler, öğretmenin koçluk yaptığı nihai ürünlerine yönelik bağımsız çalışma becerilerini de geliştirdiler. Öğrenciler bu şekilde çalışarak yeni ve farklı öğrenme yöntemlerini tanıma ve deneme şansına da sahip oldular.

İtalya'da öğrenciler yaratıcı ve yenilikçi yetkinliklerini de geliştirdiler ve bilgiyi bağımsız olarak nasıl kullanacaklarını öğrendiler.

Macaristan'da öğrencilerden proje sırasında becerilerinin nasıl geliştiğini yazmaları istendi. Paylaşılan yanıtlar arasında; not alma, fikir sunma, ekip çalışması, kendilerini ifade etme, Macarca ve İngilizce arasında çeviri yapma, internette yararlı bilgiler bulma, metin yazma ve/ya gelişmiş iletişim becerileri ("Bu konuda başkalarıyla daha kolay konuşuyorum.") yer almaktadır.

Dijital yetkinlikler ile ilgili olarak ise, senaryo yazma, video yapma, kamera kullanma, düzenleme, Power Point slaytları oluşturma ve/ya animasyon yapma konularında ilerleme kaydettiklerini belirttiler.

Dijital yetkinlikler

Avusturya'daki öğrencilerden hikayeler üzerinde çalışırken bilgisayar programlarını kendilerinin kullanmaları istendi. Graz Üniversitesi ekibi tarafından onlara bir dijital seçenekler kataloğu sunuldu ve öğretmenler bu farklı araç ve uygulamalara ve uygunluk durumuna göre öğrencilerin seçtiği araçlara odaklanarak bireysel destek sağladı. Üretilen dijital hikayeler öğretmenlere gönderildi ve onlar da geribildirimde bulundular.

Türkiye'de AICU ekibi, öğretmenler ve öğrencileri için dijital hikayeler için kullanılan dijital araçları gösteren bir sunum yaptılar ve bu sunumları onlarla paylaştılar. Ayrıca öğretmenlere bazı dijital araçların (örneğin Canva, pixton ve video düzenleme programları) nasıl kullanılacağını gösterdiler. Öğrenciler dijital araçlar üzerinde çalışırken, AICU ekibinden bir teknoloji uzmanı öğrencilerin sorularını yanıtlamak için onlarla çevrim içi toplantılar düzenledi. Bu toplantılarda bu uzman, öğrencilerin proje sırasında oluşturdukları dijital içerikler ile ilgili geribildirim sağladı. Görüşmelerde öğrenciler, bu toplantıların dijital hikayelerini geliştirmelerinde kendilerine çok yardımcı olduğunu söylediler.

Macaristan hikayeleri çok çeşitliydi (toplam 57 hikaye). Bazı öğrenciler video yapım araçlarını kullanırken, bazıları Power Point sunumu ve/ya poster hazırladılar, bazıları da hikaye yazdılar. Bazı öğrenciler animasyon oluşturmak için Adobe Animate programını kullandı. Bu videolar/öyküler altyazılı ya da altyazısız, sesli(şarkılar ya da öğrencilerin konuşması) ya da sessiz olarak hazırlandı. Macaristan proje ekibi, öğretmenlerin kendilerine en uygun yazılımı seçmelerine yardımcı olmak için Avusturya proje ekibi tarafından hazırlanan kitapçığı öğretmenlere sundu.

İklim Değişikliği Öğrenimi

Türkiye'de, hem rubrik, hem de öğrenciler ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler, öğrencilerin iklim değişikliği ve dijital hikaye anlatıcılığı hakkındaki öğrenme süreçlerini değerlendirmeyi mümkün kıldı. Covid-19 kısıtlamaları nedeniyle öğrenciler derslere ve toplantılara çevrim içi olarak katıldılar. Ve hikayeler, tek bir öğrenci ya da iki öğrencilik gruplar tarafından oluşturuldu. Öğretmenler, dijital hikaye üreten öğrencilerin çoğunun düzenli olarak fen derslerine katıldığını söyledi. Bu öğrenciler düzenlenen toplantılara da katıldılar. Öğretmenler, bilgisayarı veya tableti olmayan ekonomik açıdan dezavantajlı öğrencilerin birçok çevrim içi kursa katılamadığını ve akranlarının gerisinde kaldığını gözlemledi.

Çevre dostu davranışlar

Avusturya'daki öğretmenler için, öğrencilerin gelecekte gerçekten iklim krizi için harekete geçip geçmeyeceklerini değerlendirmek zordu. Bununla ilgili sorunun öğrenciler tarafından yanıtlanmasının çok zor olduğu konusunda hemfikirler. Öte yandan, Hikayeyi Değiştir Projesi'ne katılan öğrencilerin Gelecek için Cumalar (Fridays for Future) gibi etkinliklere katılmalarına muhtemelen katkıda bulunabileceğine inanıyorlardı. Ayrıca, bu proje, diğer çevre dostu projelere daha fazla dahil olmalarını da sağlayabilir.

Benzer şekilde, Türkiye'deki öğretmenler de öğrencilerin gelecekteki çevre dostu davranışları hakkında bir yargıya varmanın çok zor olduğunu ve bunun da pandemiden kaynaklandığını belirttiler. Öğretmenlere göre, bu proje sayesinde öğrenciler karbon ayak izlerini nasıl azaltacakları konusunda bilgi ve farkındalıklarını geliştirdi. Görüşmelerde öğrenciler, davranışları konusunda dikkatli olmaya başladıklarını ve iklime nasıl yardımcı olabileceklerini öğrendiklerini hissettiklerini belirttiler. Hatta bazıları iklim değişikliği konularını ebeveynleriyle ele aldıklarını belirttiler (örneğin, elektrik ve plastik kullanımı gibi konularda).

İtalya'da öğretmenler tarafından yapılan değerlendirmeler öğrencilerin çevre dostu davranışlar konusunda daha fazla sorumluluk aldıklarını göstermiştir.

Macaristan'da öğrencilere gelecekte neyi farklı yapacakları soruldu. Birkaç öğrenci bundan sonra çevre dostu bir yaşam sürmek istediklerini belirttiler. Birçok öğrenci Hikayeyi Değiştir Projesi'nin doğrudan bir sonucu olarak davranışlarını değiştirdiklerini yazdı; örneğin, bisiklet veya toplu taşıma kullanımı ve daha az araba kullanımı, bilinçli alışveriş, atıkların azaltılması, enerji ve su kullanımı, gıda atıklarının azaltılması, çöplerin geri dönüşümü veya daha az plastik kullanımı.

İngiltere'deki ilkokullarda değerlendirme

İngiltere'deki öğretmenler, rubrikte belirtilenlerden uyarlanan ancak yaşa uygun bir dille ifade edilen aşağıdaki yeterlilikleri değerlendirdiler:

- Değişimin araştırılması
- Değişim yaratanları anlama
- Değişimi gerçekleştirmek
- Başkalarıyla birlikte çalışma
- Dijital hikayeleri kullanarak başkalarına ilham verme

Bu yeterlilikler bazen öğretmenler tarafından daha küçük bilgi/beceri kazanımlarına bölündü. Bazı öğretmenler konuya özel hedefler de ekledi. (örneğin çocukların yazılı İngilizcesi için). Proje çalışanı tarafından yönetilen 'ne öğrendik' görevi, projenin sonuna doğru çocukların kendileri tarafından belirlenen yetkinliklere/çıktılara odaklandı.

2.6. İklim değişikliği yeterlilikleri normalde nasıl değerlendiriliyor?

Avusturya'da iklim değişikliği yeterlilikleri normalde Coğrafya veya Fizik gibi farklı dersler içerisinde değerlendirilmektedir. Ortaokullar için ulusal müfredata göre, iklim değişikliği hakkında öğretim, alt seviyede (5-8. sınıflar) aşağıdaki hususları içerir

- Fizik dersinde küresel ve yerel iklim olaylarının öğretilmesi
- Coğrafya dersinde Doğa ve Teknoloji hakkında öğretim

Ortaokullarının üst kademesinde (9-12. sınıflar) ise, ulusal müfredat iklim değişikliğini Biyoloji, Coğrafya, Fizik veya Etik gibi çeşitli derslere dahil ettiğinden, iklim değişikliği hakkında öğretim daha da yaygındır. İklim değişikliği yetkinlikleri aşağıdaki hususlara odaklanmaktadır:

- Biyoloji dersinde sürdürülebilirlik hakkında öğretim
- Coğrafyada yeryüzünün yer-ekosistemlerinin analizi
- Fizikte insan ve toplum hakkında bilgi edinme
- Etikte çevre konularının öğretilmesi

Türkiye'de iklim değişikliği yetkinlikleri ortaokulda (5-8) fen bilimleri dersi kapsamında değerlendirilmektedir: "Öğrenciler iklimlerin nasıl oluştuğunu ve hava olaylarının nasıl meydana geldiğini öğrenirler. İklim bilimi ve küresel iklim değişikliğinin nedenleri ve etkileri hakkında bilgi edinirler."

İklim değişikliği yetkinlikleri normalde İngiltere'deki ilkokullarda değerlendirilmemektedir. Hikayeyi Değiştir Projesi, öğretmenlere ve öğrencilere iklim değişikliğini öğretme ve öğrenmeleriyle ilgili yetkinlikleri değerlendirmek için uygun bir yaklaşım sundu. Bu amaçla, Hikayeyi Değiştir öğretmenlere ve öğrencilere öğrenmeyi değerlendirmek için yeni ve ek fırsatlar sundu.

İtalya'da iklim değişikliği yeterlilikleri ve dijital yeterlilikler normalde İtalya'daki okulları için zorunlu olan ve vatandaşlığın 3 temeli (Anayasa, ulusal ve uluslararası haklar, yasallık ve dayanışma), sürdürülebilir kalkınma ve 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, dijital vatandaşlık (sanal iletişim araçlarını bilinçli ve sorumlu bir şekilde kullanma yeterlilikleri) konularını kapsayan vatandaşlık müfredatı kapsamında değerlendirilmektedir.

Macaristan'da yeni Ulusal Müfredat (NAT-2020) iklim değişikliğine odaklanmaktadır. Sürdürülebilirlik, ana yetkinlik alanları arasında önemli bir konudur. İklim değişikliğine adanmış ek bir konunun dahil edilip edilmeyeceği sorusu tartışılmış, ancak sonunda konunun aşağıdaki konulara entegre edilmesine karar verilmiştir:

- Etik (5.-6. sınıf): kişisel sorumluluk, doğal ve sosyal sorunların ele alınmasına ilişkin eylem, doğal kaynakların kullanımı, çevre kirliliği
- Etik (7.-8. sınıf): toplumların çıkarları, insan ve çevresinin etkileşimi, insanlığın geleceği
- Fen Bilimleri (5.-6. sınıf): toprak, su ve havanın insan yaşamındaki rolü, hava kirliliği, kirliliğin sonuçları ve habitat tahribatı, su kirliliği, yenilenebilir ve yenilenemeyen enerji kaynakları, enerji üretiminin çevre üzerindeki etkisi
- Kimya (7.-8. sınıf): küresel iklim değişikliği, kirli hava, ozon tabakasının zarar görmesi, kirliliğin ana kaynakları, çevre kirliliğinin azaltılması, kirliliğin nasıl azaltılacağı
- Fizik (7.-8. sınıf): küresel sorunlar, kirletici teknolojiler ve bunların çevre üzerindeki etkileri, iklim değişikliği, sera etkisi, ekolojik ayak izi, çevre bilinci
- Biyoloji (7.-8. sınıf): doğa ve çevrenin korunması, sürdürülebilirlik, insan faaliyetlerinin doğal çevre üzerindeki etkisi, iklim değişikliği ve etkileri,

- Coğrafya (7.-8. sınıf): çevre bilincinin geliştirilmesi, yaşam alanlarının sürdürülebilir gelişimi, Macaristan'daki doğal ve çevresel tehlike, küresel sorunlar (ormansızlaşma (özellikle tropikal bölgelerde), çölleşme, seller, küresel ısınma)
- Bilim ve tasarım (5.-6. sınıf): çevre dostu malzemeler,
- Bilim ve tasarım (7. sınıf): ekolojik ayak izi, enerji ve su kullanımının azaltılması, bilinçli tüketici davranışı, kişisel eylemler, sürdürülebilirlik, kirliliğin yaşam kalitesi üzerindeki etkisi

2.7. Dijital yeterlilikler normalde nasıl değerlendirilir?

Avusturya'da dijital yeterlilikler, Avusturya ortaokullarında zorunlu bir ders olan Bilgisayar Bilimi kapsamında değerlendirilir. Değerlendirme genellikle katılım, ev ödevleri, sözlü alıştırmalar ya da yazılı testler gibi öğrenci performansının farklı alanlarına dayanır. Dijital yetkinliklerin öğretilmesi aynı zamanda alt kademe ortaokullarda zorunlu ders ("Verbindliche Übung") olan Dijital Temel Eğitimin ("Digitale Grundbildung") bir parçasıdır. Öğrenciler bu dersten not almamaktadır. Ulusal müfredata göre bu ders dijital yeterlilik, medya yeterliliği ve siyasi yeterlilikten oluşmaktadır.

Buna ek olarak, medya okuryazarlığı da bir diğer temel yeterliliktir. Müfredatta medya okuryazarlığının "üretim, temsil, medya dili ve medya kullanımı boyutlarını kapsadığı" belirtilmektedir. Medya okuryazarlığı öğretimi, medyayı kullanma, medya ve medya içeriğinin çeşitli yönlerini anlama ve eleştirel olarak değerlendirme ve farklı bağlamlarda iletişim kurma becerisini içerir." Medya okuryazarlığının temel unsurları eleştirel ve yaratıcı düşüncedir. Müfredat ayrıca "demokrasiyi ve vatandaşların aktif katılımını teşvik ettikleri için dijital yetkinlikleri siyasi yetkinliklerle de ilişkilendirmektedir. (Kaynak: RIS - Lehrpläne - allgemeinbildende höhere Schulen - Bundesrecht konsolidiert, Fassung vom 15.12.2021 (bka.gv.at))

Türkiye'de dijital yeterlilikler ortaokulda (1-6. sınıf) bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde değerlendirilmektedir. Bu dersin değerlendirmesi aşağıdaki maddeleri içermektedir:

- Teknolojik kavramların, sistemlerin ve süreçlerin anlaşılması
- Problem çözme ve hesaplamalı düşünme becerileri
- Muhakeme sürecini değerlendirme
- İşbirliğine dayalı çalışma becerileri

İtalyan Ulusal Müfredatına göre, iklim değişikliği yeterlilikleri ve dijital yeterlilikler disiplinler arası ve sosyal/yaşam becerileri oldukları için farklı müfredat konuları içerisinde de değerlendirilmektedir. Dijital vatandaşlık, çevresel vatandaşlık ve sivil ve sosyal hayatta sorumlu ve katılımcı vatandaşlığı içeren vatandaşlık yeterlilikleri müfredatta yer aldığından ve ilkokuldan ortaokula kadar zorunlu olduğundan, dijital yeterlilikler biçimlendirici ve özetleyici araçlarla değerlendirilmektedir.

Macaristan'da ilkokulun alt kademesinde öğretmenler derslerinde tablet gibi dijital araçları kullanabilmektedir. Daha ileri düzey dijital yeterlilikler, 5. sınıfta başlayıp 11. sınıfta (ortaokul) sona eren bilgisayar bilimi derslerinin odak noktasıdır. Bu, aşağıda listelenen şeylerin nasıl yapılacağını öğrenmeyi içerir:

- dijital araçları kullanma (PC, dizüstü bilgisayar, tablet),
- Wordprocessor, Power Point veya çizim yazılımı gibi yazılımları kullanmak (ortaokulda elektronik tablo ve veritabanı yönetimi ile desteklenmiştir)
- dijital teknolojiler ile ilgili bilgi edinme (sunum, proje çalışması)
- sorun çözme
- çevrim içi iletişim kurma

Ayrıca öğrenciler robotları veya diğer platformları kullanarak programlamayı da öğrenirler. Ortaokulda öğrenciler dijital araçları neredeyse tüm derslerde kullanabilirler.

Her sınıf seviyesinde, öğrenciler notlarla (1-5) değerlendirilen görevleri çözmek zorundadır. Bazen projeler üzerinde küçük ekipler halinde çalışırlar. Diğer derslerde de, sunumlar oluştururken dijital becerilerini ve bilgilerini kullanabilirler.

2.8. Özet ve Öneriler

Sonuç olarak, değerlendirmenin öğretme ve öğrenmenin ayrılmaz bir parçasını oluşturduğunu, öğretmenlerin pedagojilerini geliştirmelerine yardımcı olduğu takdirde en yararlı olduğu ve öğrencilerin öğrenme yolculuklarını proaktif olarak destekleyebildiği şeklinde özetleyebilir ve tavsiye edebiliriz. Öğrencilere bir değerlendirme biçimi olarak öz yansıtma araçları sağlamak, onlara eksikliklere odaklanmak yerine güçlü yönlerine ışık tutan kaynaklar sağlar, bu da öğrencilerin yeterliliklerini geliştirme konusundaki güvenlerini güçlendirir. Öğrencilerin gelecekteki yaşamları için bir şeyler öğrenmelerini istiyorsak bu özellikle önemlidir.

- Hikayeyi Değiştir rubriğinin kullanılmaya devam edilmesini öneriyoruz, ancak öğrendiğimiz kadarıyla öğretmenlerin rubriği kendi ihtiyaçlarına ve öğrencilerinin ihtiyaçlarına göre uyarlayabilmeleri için biraz esneklikle kullanmak en iyisi olacaktır.
- Rubrikte "yapabilirim" ifadesini farklı düzeylerde belirtmek ve gerektiğinde nasıl daha iyi olunabileceğine dair yolları eklemek önemlidir. "Yapabilirim" ifadeleri öğrenmeyi öğrenciler ve öğretmenleri için şeffaf ve somut hale getirmeye yardımcı olur. Öğrenme hedeflerini pekiştirirler.
- Küçük yaştaki öğrenciler için, basit bir dile sahip ve daha az soru içeren bir rubrik daha faydalı olabilir.
- Rubriğin güvenilirliğini artırmak için (gerekli olduğu durumlarda) bir öğretmen değerlendirmesi ile eşleştirilebilir.
- Rubrik de dahil olmak üzere tüm değerlendirme formları, öğretmen ve öğrencilerin gelecekteki öğrenimleri için projeden/etkinliklerden neler çıkarabileceklerini tartıştıkları bir takip diyaloguna ihtiyaç duymaktadır.
- Yaptığımız gözlemlerde fark ettiğimiz ve değerlendirme aracı çıktılarında açıkça görülmeyen bir şey ise şu oldu: eğer değerlendirmeler var olan eğitim-öğretim planlarına dahil edilirse öğretimi daha da destekleyecektir.

Ekte orijinal rubriğin yanı sıra farklı öğretmenler tarafından kullanılan uyarlamalar ve ek değerlendirme araçları bulunmaktadır.

Kaynakça:

Özcan, S., Kukul, V., & Karataş, S. E. R. Ç. İ. N. (2016, May). Dijital hikayeler için dereceli değerlendirme ölçeği. In *10th International Computer and Instructional Technologies Symposium*. Rize.

3. [Ek: Pilot uygulamalar sırasında uygulanan değerlendirme aracı örnekleri](#)

3.1. Öğrenciler için açıklamalar içeren Hikayeyi Değiştir orjinal değerlendirme rubriği

IO5- Hikayeyi Değiştir Değerlendirme Aracı

Sevgili öğrenci,

Hikayeyi Değiştir projemize katıldığın ve iklim krizi hakkında dijital bir hikaye oluşturduğun için biz çok mutluyuz. Şimdi bu projeden neler öğrendiğini öğrenmek istiyoruz. Lütfen tabloyu baştan sona oku ve her bir kategori için sana en uygun ifadeyi düşün. Ardından sana uygun gelen daireyi renklendir veya işaretle. Lütfen yaşını ve sınıfını formun sonunda belirt.

Yardımanın için teşekkürler!

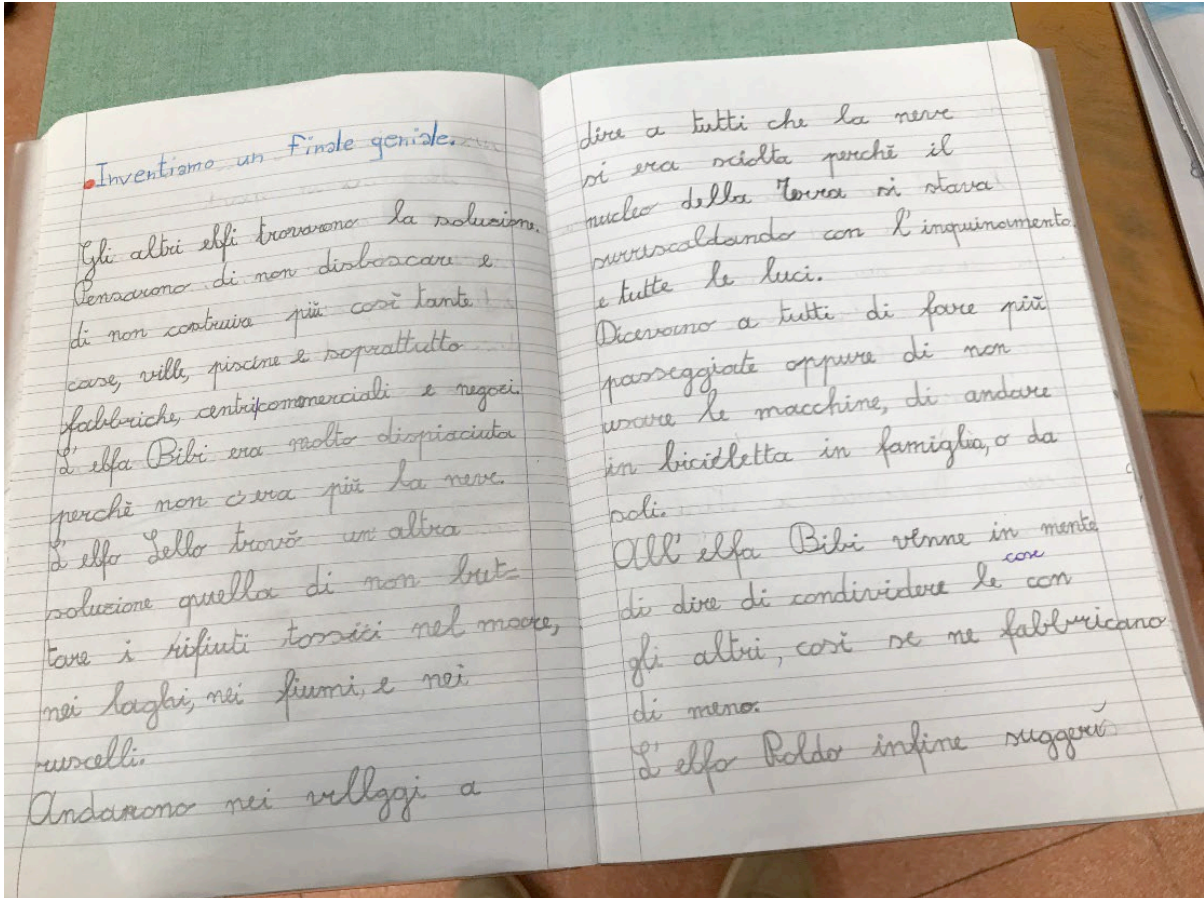
Hikayeyi Değiştir proje ekibi

	Başlangıç seviyesi	İyi ilerleme	Gerçekten iyi
İklim krizine karşı ne yapabiliriz?	Bu dijital hikaye henüz iklim krizine karşı neler yapılabileceğini açıkça göstermiyor.	Bu dijital hikayede insanlara iklim krizine karşı ne yapmaları gerektiği anlatılıyor, ancak hiçbir örnek yok.	Bu dijital hikaye başkalarına iklim krizine karşı neler yapılabileceğine dair bir örnek sunuyor.
Dijital hikaye yaratmak	Bir hikaye oluşturulmuş ancak dijital bir hikaye değil.	Dijital bir hikaye oluşturuldu.	Bu hikaye iklim krizi hakkında gerçekten iyi bir dijital hikaye. Hikayeyi diğer öğrenciler için daha güçlü kılmak için farklı dijital araçlar kullanılmış.
Hikayem için seçtiğim konu	İklim kriziyle ilgili bir konu seçildi, ancak hikaye bu konunun tarihi veya bilimiyle ilgili çok fazla arka plan araştırması göstermiyor.	Dijital hikayenin temeli olarak iklim kriziyle ilgili bir konu alanı seçildi. Bu konu tarihsel ve bilimsel gerçeklere dayanmaktadır. Konunun geçmişi, bugünü ve geleceği araştırıldı.	İklim krizi ile ilgili ilgi çekici bir dijital hikaye oluşturmak için tarihsel ve bilimsel gerçeklerle uyumlu bir konu seçildi. Hikaye basit ve somut, aşırı öğretici veya sıradan değil. Bu konunun geçmişi, bugünü ve geleceği araştırıldı.
Değişiklik yaratmak için fikir paylaşımı	Konuyla ilgili biraz araştırma yapıldı, dijital bir hikaye oluşturuldu ve başkalarıyla paylaşmak için yüklendi.	Konuyla ilgili biraz araştırma yaptıktan sonra dijital bir hikaye oluşturuldu ve yüklendi. Hikaye, başkalarıyla iletişim kurmanın, konu ile ilgili kendi görüşünü paylaşmadan önce bir bakış açısı dengesi gerektirdiğini ifade etmektedir.	Konuyla ilgili biraz araştırma yaptıktan sonra, dijital bir hikaye oluşturuldu ve yüklendi. Hikaye, başkalarıyla iletişim kurmanın, konu ile ilgili görüşünü paylaşmadan önce bir bakış açısı dengesi gerektirdiğini ifade etmektedir. Hikaye diğer öğrencilerin hayal güçlerini ve ilgilerini uyandırmak istemektedir.

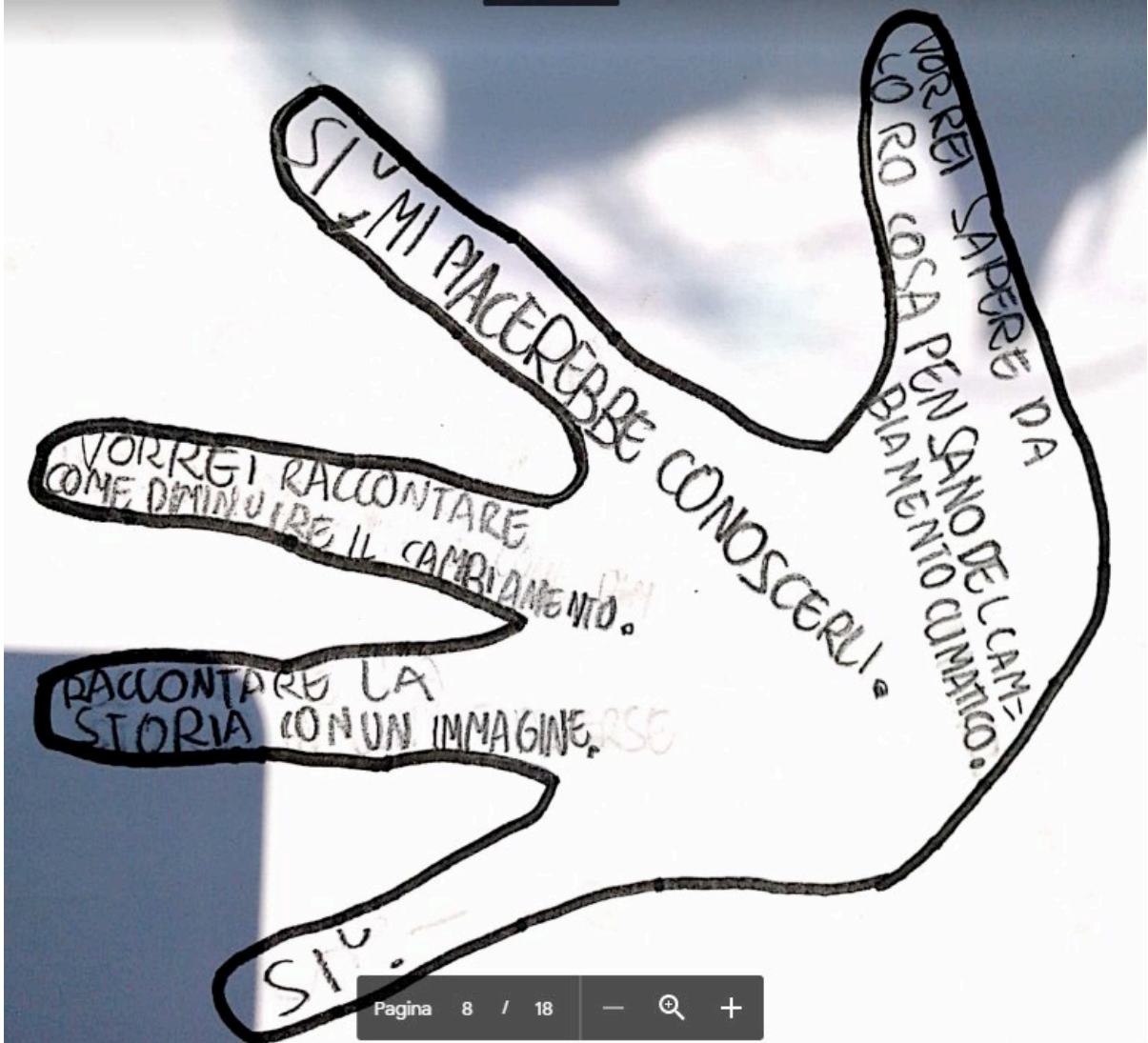
Toplumla nasıl yakın ilişkiler kurdum?	Birincil hedef kitle, öğrencinin kendi sınıfından diğer öğrencilerdir. Hikaye, hedef kitleyi motive etmek ve neler yapıldığını onlara göstermek için sınıfla paylaşıldı.	Birincil hedef kitle kendi ülkemden ve diğer ülkelerden öğrencilerdir. Hikaye, hedef kitleyi duygular ve ilgi alanlarıyla motive etmeyi ve onların geri bildirimlerini konuşmayı ve dinlemeyi hedefliyor.	Bu hikaye ebeveynler, büyükanne ve büyükbabalar, arkadaşlar ve öğretmenlerle konuşup onları dinledikten sonra oluşturuldu. Birincil hedef kitle kendi ülkemden ve diğer ülkelerden öğrencilerdir. Hikaye, hedeflediği yaş grubunu göz önünde bulunduruyor. Hedef kitle, iklim krizine karşı küresel harekete katılımlarını teşvik etmek için duygular ve ilgi alanları paylaşarak motive edilir.
Sorumluluk alıyorum	Oldukça fazla araştırma yaptım ve bunun diğer öğrencilere ilham vereceğini umuyorum.	İlgi alanımı anlamak için epeyce araştırma yaptım. Diğer öğrencilerle ilham verici fikir alışverişinde bulundum. Geleceği değiştirmek için iklim krizinin karşısında durup onunla savaşıyorum.	İlgi alanımı anlamak için epeyce araştırma yaptım. Aktif bir katılımcıyım, sorumluluk aldım ve diğer ülkelerden öğrencilerle ilham verici fikir alışverişinde bulundum. Hikayemle, geleceği değiştirmek için iklim krizine karşı durup onunla savaşıyorum.

3.1 Öğrencilerin yorumlarını dijital platform Padlet aracılığıyla toplama (Türkiye)

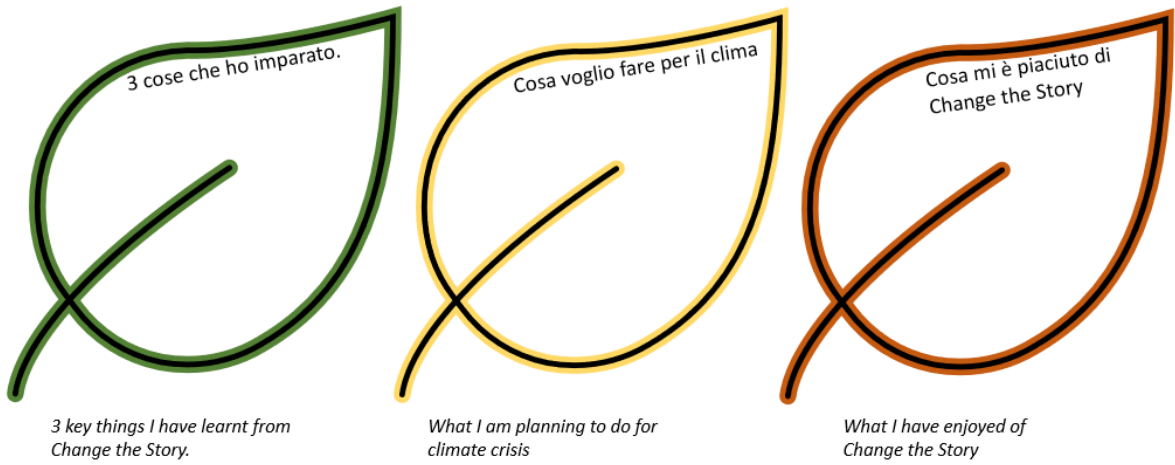
3.2 İtalya'daki ilkokullarda kullanılan ek değerlendirme araçları

Şekil 1: Günlük örneği

Şekil 2: Hikayeyi Deđiştir dűşüncelerin eli etkinliđi

Şekil 3: Öğrencilerin öz değerlendirme yapması için hazırlanmış yaprak örnekleri

Competenza	Descrittore della competenza nell'ambito del progetto Change the Story	Esempi di indicatori nell'ambito del progetto Change the Story
Saper utilizzare le informazioni	<i>Gli studenti ricercano, organizzano e utilizzano informazioni digitali e non digitali sul cambiamento climatico per comprendere come agire su questa sfida.</i>	Ricercano informazioni da fonti digitali o non digitali
		Valutano l'autenticità, l'affidabilità e la validità delle informazioni da utilizzare
		Utilizzano e condividono le informazioni in modo efficace ed etico
		...
Pensare in modo critico	<i>Gli studenti assumono una posizione personale sulle questioni analizzate all'interno del problema della crisi climatica basandosi sui dati e sulle informazioni che hanno ricercato, analizzato e valutato, distinguendo la realtà dei fatti dalle proprie impressioni.</i>	Discutono e analizzano le evidenze sui cambiamenti climatici
		Aumentano la loro comprensione sui cambiamenti climatici
		Applicano un approccio scientifico per analizzare, valutare, intraprendere azioni per la crisi climatica
		...
Lavorare e collaborare insieme	<i>Gli studenti partecipano e collaborano con i compagni nelle attività, nell'elaborazione dei contenuti e per comunicare le proprie idee sulla crisi climatica.</i>	Condividono le responsabilità
		Valorizzano il contributo degli altri
		Dimostrano sensibilità verso le diverse situazioni (persone e contesti)
		...
Elaborare contenuti personali	<i>Gli studenti utilizzano contenuti e informazioni in nuovi modi per spiegare e comunicare le cause, gli effetti e le soluzioni sulla crisi climatica</i>	Elaborano contenuti adatti alla comunicazione, ad esempio, attraverso lo storytelling digitale
		Creano contenuti sui cambiamenti climatici per sostenere la vita di tutti gli organismi sulla Terra.
Argomentare con contenuti personali	<i>Gli studenti espongono, scambiano idee e si confrontano in modo efficace sulla crisi climatica considerando le cause, gli impatti, le soluzioni possibili e i punti di vista degli altri.</i>	Elaborano idee e il proprio punto di vista per il futuro climatico
		Si confrontano con gli altri sul futuro climatico
		...
Sviluppare consapevolezza e responsabilità del proprio agire	<i>Gli studenti sanno riconoscere e accettare le scelte proprie e degli altri e hanno consapevolezza delle conseguenze che comportamenti e decisioni personali e collettive possono avere per sé e per gli altri nell'ambito della crisi climatica.</i>	Scelgono e portando avanti azioni che contribuiscano allo sviluppo di una comunità sostenibile.
		Valutano l'impatto delle decisioni o delle azioni tenendo in considerazione la dignità e il benessere degli organismi viventi o delle comunità
		...

Table 1: the competences are: use information, use critical thinking, work together and collaborate, elaborate personal contents, communicate, develop awareness and take responsibility

	<i>Prima della sperimentazione di Change the story</i>			<i>Dopo la sperimentazione di Change the story</i>		
	<i>Livello iniziale</i>	<i>Livello intermedio</i>	<i>Livello indipendente</i>	<i>Livello iniziale</i>	<i>Livello intermedio</i>	<i>Livello indipendente</i>
Saper utilizzare le informazioni						
Pensare in modo critico						
Lavorare e collaborare insieme						
Elaborare contenuti personali						
Argomentare con contenuti personali						
Sviluppare consapevolezza e responsabilità del proprio agire						

Table 2: the rubrics used to quantify levels presents in the class before and after piloting. (öğretmenler tarafından değerlendirilen)

Change The story - Scuola Primaria San Filippo Neri - Istituto Comprensivo Don Rinaldo Beretta - Giussano

Nome:

RICCARDO	Mi sento ancora in alto mare 	Mi serve ancora un po' di aiuto 	Sono in grado di farcela in autonomia
Uso gli strumenti digitali per fare ricerche sul cambiamento climatico.			X
Uso gli strumenti digitali per creare contenuti come video, presentazioni, storie.		X	
Comunico e condivido le mie idee per ispirare gli altri a cambiare.			X
Riconosco i segnali del cambiamento climatico intorno a me.			X
Ho scoperto perché il clima sta cambiando.			X
So come bisogna agire per affrontare la crisi climatica.			X
Lavoro con gli altri per portare avanti un lavoro, come in Change the Story			X
Secondo te è necessario che anche i bambini e i ragazzi si occupino di cambiamento climatico? Perché?	SÌ, PERCHÉ ANCHE I BAMBINI, CHE SONO PICCOLI, POSSONO PORTARE GRANDI CAMBIAMENTI E ANCHE DI PIÙ.		
Consigliaresti di provare a fare dei progetti come Change the story ai tuoi amici?	SÌ, PERCHÉ LAVORARE È BELLO E FARE DEI PROGETTI È FANTASTICO: SI DISCUTE PER PROVARE A CAMBIARE IL MODO IN CUI VIVIAMO.		
Quali cambiamenti consiglieresti se dovessi rifare un progetto come Change the story?	CONSIGLIEREI DI CAMBIARE		

Tablo 3: Öğrencilerin kendi değerlendirmeleri için kullanılan rubrik

3.3 İngiltere’de ilkokullarında kullanılan ek değerlendirme araçları

Pilot okul 2’de (4/5 yaş, 9-10 yaş), her ders için öğrenme hedeflerinin listesi hazırlandı, hepsi üç başarı kriteri ifadesine dönüştürüldü. Çocuklar kendileri için en uygun olan ifadeyi işaretlediler, daha sonra öğrenme ihtiyaçlarını da şu üç ifade altında belirttiler: neler güzel geçti? Hangi konuda daha fazla yardıma ihtiyacım var? Geliştirmek için ne yapabilirim? (Şekil 1).

Date: Tuesday 20th April		Support: CT TA (S) I	
Subject:	Change the Story		
Context:	Present		
Learning Objective:	Identify the causes and effects of climate change.		
Success Criteria			
I can sort changes into causes and effects of climate change.			✓
I know that climate change is happening because of the actions of Humans.			✓
I understand which actions by Humans are affecting the negatively affecting the planet and why.			✓
Learning Summary			
What went well.....			
researching			
What do I need more help with.....			
finding out stuff			
What can I do to improve.....			
research more			

Başarı kriterlerinin karşılanıp karşılanmadığını göstermek için öğretmen tarafından alternatif bir çerçeve kullanıldı. Ayrıca eklenen ek bir sütun, öğrencilerin kendi öz değerlendirmelerini yaparak öğretmenlerinin değerlendirmeleri ile karşılaştırmasına olanak sağladı.(Şekil 2)

LO: To be able to identify changes in the local area over time.	Miss (teacher's name)	Me
I S G P (VS)		
★ I have worked hard.	✓	✓✓
★ I know that areas change over time.	✓	✓✓
★ I understand how these changes have impacted the local environment.	✓	✓✓
★ I can use interview answers and pictures to find out how my local area has changed over time.	✓	✓✓

İlgili görevin tamamlanmasının ardından, öğrenciler ilgili becerileri için yer alan 'temel becerileri' kendileri için uygun olan sonuç ifadeleri basamaklarını seçerek değerlendirdiler.(Şekil 3).

Learning Objective: To explore what people are doing about the climate crisis.				
Guided Teach	TA	I	PW	GW HLTA
Pitch				
Bronze - I can begin to find out how people can make change happen.				
Silver - I can explain how people make a change happen through their behaviour, science, technology, and media.				
Gold - I can investigate the climate crisis and understand how some people are influencing and making change happen in different industries.				

Hem bilgi düzenleyiciye hem de bu etkinliğe özgü araçlara ilişkin yeterlilik ifadelerini temel alan 'temel beceriler' ifadeleri, proje tarafından hazırlanan IO5 değerlendirme aracı baz alınarak okul tarafından adapte edilmiştir. Öğrencilerin projede yer alan yeterlilik ifadelerini kendi ilerlemelerini vurgulayarak belirtmeleri öğrenciler (ve dolayısıyla öğretmenleri) öğrenmedeki ilerlemelerini değerlendirme imkanı tanıdı.(Şekil 4).

16/12/2020

Change the Story Competencies			
Competences	Starting	On the way	Done really well
1. Investigating change	I can investigate and understand changes in the past, and how this influences the present with support.	I can investigate changes in the past, and understand how these influence the present.	I can investigate and understand changes in the past, and how this has influenced the present both positively and negatively.
2. Understanding changemakers	I can begin to find out how people can make change happen e.g. through their behaviour, science technology and media.	I can explain how people make a change happen through their behaviour, science, technology and media.	I can investigate the climate crisis and understand how some people are influencing and making change happen in different industries.
3. Making change happen	I can find out how I can be part of making change happen.	I can explain how to be part of making change happen.	I can demonstrate and understanding of different approaches which I can use to make and lead change.
4. Working with others	I can find out how I can work with other to create a story about the future and what we can do about it.	I can work with a range of people to create an inspiring story about the future we want which tackles the climate crisis.	I can work with a range of people to create an inspiring story, that can be shared globally, about the future we want which tackles the climate crisis.
5. Inspiring others using digital stories	I can use digital tools that will help me to share my story with others with support.	I can use digital tools to begin to share by story with a diverse platform of people.	I can use digital tools to confidently share and communicate effectively to a range of target audiences.

Şekil 4 (yukarıda), pilot okul 4'te rubriğin nasıl uygulandığını göstermektedir.

Table 2, below, shows their adapted rubric, which also formed a basis for 'knowledge organizers' which made learning intent visible for the pupils and for activity-specific self-evaluation (Fig 3). Other schools created their own banded learning outcomes statements which more loosely drew on competencies statements in the rubric (e.g. 'I understand that we need to act to change the future').

Aşağıdaki Tablo 2'de, öğrenciler için öğrenme amacını görünür kılan 'bilgi düzenleyicileri' ve faaliyete özgü öz değerlendirme için de bir temel oluşturan uyarlanmış rubrik gösterilmektedir (Şekil 3). Diğer okullar, rubrikteki yeterlilik ifadelerinden daha gevşek bir şekilde yararlanan kendi bantlı öğrenme çıktıları ifadelerini oluşturdu. (örneğin, 'Geleceği değiştirmek için harekete geçmemiz gerektiğini anlıyorum').

Competences	Starting	On the way	Done really well
1. Investigating change	I can investigate and understand changes in the past, and how this influences the present with support.	I can investigate changes in the past, and understand how these influence the present.	I can investigate and understand changes in the past, and how this has influenced the present both positively and negatively.
2. Understanding changemakers	I can begin to find out how people can make change happen e.g through their behaviour, science technology and media.	I can explain how people make a change happen through their behaviour, science, technology and media.	I can investigate the climate crisis and understand how some people are influencing and making change happen in different industries.
3. Making change happen	I can find out how I can be part of making change happen.	I can explain how to be part of making change happen.	I can demonstrate and understanding of different approaches which I can use to make and lead change. .
4. Working with others	I can find out how I can work with other to create a story about the future and what we can do about it.	I can work with a range of people to create an inspiring story about the future we want which tackles the climate crisis.	I can work with a range of people to create an inspiring story, that can be shared globally, about the future we want which tackles the climate crisis.
5. Inspiring others using digital stories	I can use digital tools that will help me to share my story with others with support..	I can use digital tools to begin to share by story with a diverse platform of people.	I can use digital tools to confidently share and communicate effectively to a range of target audiences.

Table 2